

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

Наукові записки
Бердянського державного
педагогічного університету

Серія: Педагогічні науки

Випуск 3

Бердянськ
2020

УДК 378.001.89(082)
ББК 74.480.46я5
Н 34

ISSN 2412-9208
ICV 2019: 79.31
DOI 10.31494/2412-9208

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Лазарєв Микола Іванович – д.пед.н., професор (Українська інженерно-педагогічна академія);

Павленко Анатолій Іванович – д.пед.н., професор (Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія).

*Друкується за рішенням вченої ради
Бердянського державного педагогічного університету.
Протокол № 5 від 29.12.2020 р.*

**Рішенням Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України
збірник включений до Переліку наукових фахових видань України
(категорія “Б”)**

(наказ МОН України №1412 від 18 грудня 2018 року)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ігор Богданов – доктор педагогічних наук, професор, ректор (Бердянськ), головний редактор; **Ольга Гуренко** – доктор педагогічних наук, професор (Бердянськ); **Ольга Грауман** – доктор педагогічних наук, професор (Хільдесхайм, Німеччина); **Лариса Зайцева** – доктор педагогічних наук, професор (Бердянськ); **Людмила Коваль** – доктор педагогічних наук, професор (Бердянськ); **Алла Крамаренко** – доктор педагогічних наук, професор (Бердянськ); **Ільзе Мікельсон** – доктор педагогічних наук, професор (м. Ліепая, Латвійська Республіка); **Вячеслав Осадчий** – доктор педагогічних наук, професор (Кишинів, Молдова); **Алесандро Фігус** – доктор педагогічних наук, професор (Рим, Італія); **Ольга Попова** – кандидат педагогічних наук, доцент (Бердянськ); **Катерина Осадча** – кандидат педагогічних наук, доцент (Мелітополь).

Н-34 Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр. – Вип.3. – Бердянськ : БДПУ, 2020. – 438 с.

Збірник “Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки” заснований з метою оприлюднення результатів педагогічних досліджень науковців. Публікації репрезентують нові підходи до різних аспектів педагогіки та методики.

За зміст статей і правильність цитування відповідальність несе автор.

© Бердянський державний педагогічний університет, 2020
© Автори статей, 2020

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
Berdiansk State Pedagogical University

Scientific Papers
of Berdiansk State Pedagogical
University

Series: Pedagogical sciences

Issue 3

Berdiansk
2020

UDC 378.001.89(082)
LBC 74.480.46я5
N 34

ISSN 2412-9208
ICV 2019: 79.31
DOI 10.31494/2412-9208

REVIEWERS:

Lazarev Mykola – doctor of pedagogical sciences, professor (Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy);

Pavlenko Anatoly – doctor of pedagogical sciences, professor (Khortytsia National Training and Rehabilitation Academy).

*It is published according to the resolution of the Academic Council
of Berdiansk State Pedagogical University
Record № 5 of 29.12.2020 p.*

**According to the resolution of Attestational board of the Ministry
of education and science of Ukraine this edition was included to
the List of scientific professional editions of Ukraine (category B)**
(Resolution of the Ministry of education and science of Ukraine
№ 1412 of 18 December 2018)

EDITORIAL BOARD:

Ihor Bohdanov – doctor of pedagogical sciences, professor, rector (Berdiansk), editor in chief; **Olha Hurenko** – doctor of pedagogical sciences, professor (Berdiansk); **Olga Grauman** – doctor of pedagogical sciences, professor (Hildesheim, Germany); **Larysa Zaitseva** – doctor of pedagogical sciences, professor (Berdiansk); **Liudmyla Koval** – doctor of pedagogical sciences, professor (Berdiansk); **Alla Kramarenko** – doctor of pedagogical sciences, professor (Berdiansk); **Ilze Mikelsone** – doctor of pedagogical sciences, professor (Liepaja, Latvia Republic); **Viacheslav Osadchiy** – доктор педагогічних наук, професор (Melitopol); **Ihor Racu** – doctor of pedagogical sciences, professor (Kishinev, Moldova); **Alessandro Figus** – doctor of pedagogical sciences, professor (Rome, Italy); **Olha Popova** – candidate of pedagogical sciences, associate professor (Berdiansk); **Kateryna Osadcha** – candidate of pedagogical sciences, associate professor (Melitopol).

N-34 Scientific papers of Berdiansk State Pedagogical University. Series: Pedagogical sciences. – Issue 3. – Berdiansk : BSPU, 2020. – 438 p.

The collection of scientific papers of Berdyansk state pedagogical university (Series: Pedagogical sciences) contains results of pedagogical reseach of Ukrainian and foreign scientists. Publications represent new approaches to actual problems of teaching, education and methods.

UDC 378.001.89(082)
LBC 74.480.46я5

© Berdiansk State Pedagogical University, 2020
© Authors of the articles, 2020

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Бабич Наталія, Тичина Катерина (Київ). Критеріально-показникова база діагностики складоритмічної структури мовлення.....	11
Бажміна Евеліна (Запоріжжя). Використання BYOD технологій в освітньому процесі.....	27
Бублієнко Олександр (Київ). Втілення українських архетипів у хореографічних образах телевізійного шоу «Танці з зірками» 2017-2019 років.....	41
Губіна Оксана (Суми). Порівняльна характеристика ключових аспектів розвитку відкритої освіти в роботах вітчизняних компаративістів.....	48
Красножон Олексій, Мацюк Василь (Бердянськ). Комп'ютерна підтримка вивчення теми “Кореляційний зв'язок, коефіцієнт кореляції” курсу теорії ймовірностей із елементами математичної статистики.....	56
Куліченко Алла (Запоріжжя). Витоки розвитку інноваційної діяльності в медичних коледжах Пенсільванії.....	66
Островська Людмила (Миколаїв). Онлайн-консультації як складова дистанційної освіти у вищій школі.....	76
Перегудова Валентина (Бердянськ). MIND MAP як засіб візуалізації технологічних процесів.....	88
Полежаєв Юрій (Запоріжжя). Культурна грамотність як педагогічна категорія: наукова дискусія.....	98

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Линдіна Євгенія (Бердянськ), Козинець Олександр (Київ). Ретроспективний аналіз логопедичної допомоги дітям із порушеннями інтелектуального розвитку.....	108
Сараєва Ірина (Одеса). Мистецькі види діяльності в просторі дошкільного дитинства.....	118

ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Шевчук Лариса (Київ). Теоретичні засади диференційованої роботи учнів початкових класів з текстами: до питання про форми диференціації.....	127
--	-----

СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Богданова Марина (Бердянськ), Богданова Марія (Запоріжжя). Формування ціннісних орієнтацій учнів під час вивчення зарубіжної літератури в 10-11 класах закладів загальної середньої освіти.....	138
Гаврюшенко Ганна (Старобільськ). Загальні аспекти підготовки учнів до географічних олімпіад.....	143
Єленіна Євгенія (Житомир). Застосування виставкових матеріалів краєзнавчого музею в освітньому процесі школи.....	152
Семенець Сергій, Луцик Ольга (Житомир). Задачна система	

компетентнісно орієнтованого навчання математики учнів основної школи.....	162
Чугунова Олена (Житомир). Розвиток математичних здібностей старшокласників у процесі формування основних понять алгебри і початків аналізу.....	171
ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА	
Бойко Юлія (Умань). Визначення структурних компонентів, критеріїв та рівнів їх сформованості в процесі формування аксіологічних установок до здорового способу життя студентів закладів вищої освіти.....	182
Бялик Оксана (Умань). Особливості статевого виховання учнівської молоді в країнах другої та третьої хвиль вступу до європейського співтовариства.....	195
Верітов Олександр (Запоріжжя). Формування інформаційно-комунікаційного компонента підприємницької культури бакалаврів фізичної культури і спорту.....	204
Вінтюк Юрій (Львів). Дослідження здібностей у навчальній роботі зі студентами-психологами.....	215
Возносименко Дарія (Умань). Викладання курсу вищої математики для майбутніх екологів.....	224
Воробйов Павло (Херсон). Роль електронних курсів на платформі Moodle у формуванні професійної компетентності майбутніх суднових механіків.....	231
Галецький Сергій (Острог). Особливості системного підходу до проблеми формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов засобами інформаційно-комунікаційних технологій.....	241
Гостра Катерина (Кривий Ріг). Специфіка застосування інтерактивних методів на уроках російської мови як іноземної.....	250
Добровольська Вікторія, Місєвич Світлана (Херсон). Формування екологічної компетентності майбутніх фахівців під час вивчення дисципліни «Географія судноплавства».....	260
Єрьоменко Едуард (Ірпінь). Аналіз результатів наукового дослідження стану вихованості у студентів фізичної культури та основ здоров'я в процесі занять бойовим хортингом.....	270
Книш Світлана, Корвегіна Олександра (Бердянськ). Підготовка майбутніх учителів біології на заняттях анатомії в контексті вимог Нової української школи.....	284
Кудря Оксана (Полтава). Формування в студентів знань з етнодизайну в процесі опанування навчальної дисципліни "Технологічний практикум".....	291
Люта Дарина (Запоріжжя). Перспективні напрями формування готовності майбутніх фахівців з туризмознавства до професійної діяльності у сфері соціального туризму.....	300
Liashenko Iryna (Sumy). Reflective practice as a means of critical thinking development in distance learning with university students.....	308

Майвалдова Олена (Бердянськ). Зміст психофізичної готовності майбутніх фітнес-тренерів	316
Малицька Олена (Бердянськ). Синтез мистецтв як інновація в процесі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи.....	329
Нестерова Ольга (Дніпро). Відповідальність у контексті розвитку академічної доброчесності студентів у США.....	335
Осадча Катерина, Осадчий Вячеслав, Круглик Владислав, Наумук Ірина (Мелітополь). Змішане навчання при викладанні дисциплін для магістрів професійної освіти.....	343
Пелипенко Микола (Черкаси). Самозбереження майбутнього рятувальника як аспект розвитку суспільства.....	354
Позднякова Валентина (Маріуполь). Особливості підготовки здобувачів морської освіти до майбутньої професійної діяльності	363
Поляковська Ольга (Кривий Ріг). Індикація тенденцій розвитку системи підготовки іноземних студентів у закладах вищої освіти України в період з 1991 р. по 2002 р. на основі аналізу нормативно-правової бази	371
Попова Ольга, Лесик Анжеліка (Бердянськ). Теоретичні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування толерантності в учнів.....	381
Расторгуєва Ірина, Єфімова Анастасія (Бердянськ). Використання самостійних занять оздоровчої спрямованості здобувачами вищої освіти.....	388
Ushakova Nataliia, Artiomova Olha (Kharkiv). Listening as one of the ways to teach a foreign language to foreign students.....	395
Хоменко Віталій, Скурська Марія, Старостенко Катерина (Бердянськ). Розробка моделі змісту навчання архітектури ЕОМ студентів інженерно-педагогічного профілю.....	405
Чистякова Людмила (Кропивницький). Формування позитивної мотивації студентів до екологозбережувальної діяльності.....	419
Shportko Volodymyr (Kyiv). Pedagogical modeling of development of professional culture of military doctors in the system of military medical education.....	428

CONTENTS

GENERAL PEDAGOGICS AND HISTORY OF PEDAGOGICS

Babych Nataliia, Tychyna Kateryna (Kyiv). Criterion-indicative base of compositional rhythmic speech structure diagnostics.....	11
Bazhmina Evelina (Zaporizhzhia). Use of BYOD technology in the educational process.....	27
Bublienko Oleksandr (Kyiv). The embodiment of Ukrainian archetypes in the choreographic images of the TV show "Dancing with the stars" 2017-2019.....	41
Hubina Oksana (Sumy). Comparative characteristics of key aspects of the development of open education in the works of domestic comparativists.....	48
Krasnozhon Oleksiy, Matsiuk Vasyl (Berdiansk). Computer support for the study of the topic "Correlation, correlation coefficient" of the course of probability theory with elements of mathematical statistics.....	56
Kulichenko Alla (Zaporizhzhia). Origins of innovation activity development in Pennsylvania medical colleges.....	66
Ostrowska Liudmyla (Mykolayiv). Online consults as a component part of distance education in high school.....	76
Peregudova Valentyna (Berdiansk). MIND MAP as a means of visualization technological processes.....	88
Polyezhayev Yuriy (Zaporizhzhia). Cultural literacy as a pedagogical category: scientific discussion.....	98

PRESCHOOL EDUCATION

Lyndina Yevheniia (Berdiansk), Kozynets Olexander (Kyiv). The retrospective analysis of the speech-therapy assistance to children with the disorders of the intellectual development.....	108
Saraieva Irina (Odessa). Artistic activities in the preschool children's space.....	118

PRIMARY EDUCATION

Shevczuk Larysa (Kyiv). Theoretical bases of differentiated work of primary school students with texts: to the question of differentiation forms.....	127
--	-----

SECONDARY EDUCATION

Bohdanova Maryna (Berdiansk), Bohdanova Maria (Zaporizhzhia). The formation of pupils' value orientations during study of foreign literature in the 10-11 forms in generally secondary education establishments.....	138
Gavrushenko Ganna (Starobilsk). General aspects of students training for geographical Olympiads.....	143
Yelenina Yevgeniya (Zhytomyr). The usage of exhibition materials of Local history museum in the school educational process.....	152
Semenets Sergiy, Lutsyk Olha (Zhytomyr). Problem-based system of competence-oriented teaching of mathematics of basic school pupils.....	162

Chugunova Olena (Zhytomyr). Development of mathematical abilities of senior pupils' in the process of forming the basic concepts of algebra and the beginnings of analysis	171
---	-----

PROFESSIONAL EDUCATION

Boyko Julia (Uman). Determination of structural components, criteria and levels of formation in the process of axiological attitude forming towards healthy lifestyle of students of higher education institutions	182
Bialyk Oksana (Uman). Peculiarities of sexual education of student youth in the countries of the second and third waves of accession to the European community.....	195
Veritov Alexander (Zaporizhzhia). Formation of information and communication component of entrepreneurial culture of physical culture and sports bachelors	204
Vintyuk Yuriy (Lviv). Research of abilities in educational work with students-psychologists.....	215
Voznosymenko Dariya (Uman). Teaching a course of higher mathematics for future ecologists.....	224
Vorobyov Pavlo (Kherson). The role of e-courses on LMS Moodle in the formation of professional competence of future ship engineers.....	231
Galetsnyi Sergii (Ostroh). Features of the system approach to the problem of formation of communicative competence of future teachers of foreign languages by means of information and communication technologies.....	241
Hostra Kateryna (Kryvyi Rih). Specificity of application of interactive methods at Russian lessons as a foreign language.....	250
Dobrovolska Viktoriia, Misievych Svitlana (Kherson). Formation of ecological competence in the context of the educational discipline "Geography of navigation".....	260
Yeromenko Eduard (Irpın). Analysis of the results of scientific research on the state of education of students of physical culture and basics of health in the process of combat horting training.....	270
Knysh Svitlana, Korvegina Oleksandra (Berdiansk). Training of future biology teachers in anatomy classes in the context of the requirements of the New Ukrainian School.....	284
Kudria Oksana (Poltava). Formation of students' knowledge in ethno-design in the process of mastering the educational discipline "Technological practice"	291
Lyuta Darina (Zaporizhzhia). Perspective directions of formation of readiness of future specialists in tourism for professional activity in the field of social tourism.....	300
Liashenko Iryna (Sumy). Reflective practice as a means of critical thinking development in distance learning with university students	308
Mayvaldova Olena (Berdiansk). The content of psychophysical readiness of future fitness trainers.....	316
Malytska Olena (Berdiansk). Synthesis of arts as an innovation in the	

process of professional training of future primary school teachers.....	329
Nesterova Olha (Dnipro). Responsibility in the context of academic integrity development of USA students	335
Osadcha Kateryna, Osadchyi Viacheslav, Kruglyk Vladyslav, Naumuk Iryna (Melitopol). Blended learning in the training of masters of vocational education.....	343
Pelypenko Mykola (Cherkasy). Self-saving of the future rescuer as an aspect of sustainable development of society.....	354
Pozdniakova Valentyna (Mariupol). Peculiarities of Training Marine Education Contenders for Future Professional Activity.....	363
Poliakovska Olha (Kryvyi Rih). Indication of trends in the development of the foreign students' training in Ukrainian institutions of higher education between 1991 – 2002 on the basis of legal framework analysis.....	371
Popova Olga, Lesyk Angelika (Berdiansk). Theoretical principles of preparation of future primary school teachers for the formation of tolerance in students.....	381
Rastorguyeva Iryna, Efimova Anastasia (Berdiansk). The use of independent health-improving classes by higher education seekers....	388
Ushakova Nataliia, Artiomova Olha (Kharkiv). Listening as one of the ways to teach a foreign language to foreign students.....	395
Khomenko Vitaliy, Skurska Mariia, Starostenko Katerina (Berdiansk). Development of a model of the content of teaching computer architecture to students of engineering and pedagogical profile.....	405
Chystiakova Liudmyla (Kropyvnytskyi). Formation of positive motivation of students to environmentally friendly activities.....	419
Shportko Volodymyr (Kyiv). Pedagogical modeling of development of professional culture of military doctors in the system of military medical education.....	428